

—
Öykü
—

100
Cumhuriyetimiz
100 Yaşında

HAKAN GÜNDAY

DERZ

Hakan Günday, 29 Mayıs 1976'da Rodos'ta doğdu. İlk romanı *Kinyas ve Kayra*'yla (2000) edebiyat çevrelerinin ilgiyle izlediği ve kendi okur kitlesini yaratan bir yazar olan Günday'ın eserleri, Doğan Kitap tarafından yayımlanmaktadır: *Zargana* (2002), *Kinyas ve Kayra* (2003), *Piç* (2003), *Malafa* (2005), *Azil* (2007), *Zıyan* (2009), *Az* (2011), *Daha* (2013), *Zamir* (2021).

Hakan Günday *Daha* adlı romanıyla Fransa'nın saygın edebiyat ödüllerinden olan Médicis'in 2015 En İyi Yabancı Roman Ödülü'ne layık görüldü. 2022'de tüm eserleriyle Uluslararası Hermann Hesse Ödülü'nü aldı.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Kinyas ve Kayra	Azil
Zargana	Az
Piç	Daha
Malafa	Zamir
Ziyan	

DERZ

İki Roman Arası Öyküler

Yazan: Hakan Günday

Editör: Hülya Balcı

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Eylül 2023 / ISBN 978-625-6843-78-3

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomođlu

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

DERZ

İki Roman Arası Öyküler

Hakan Günday

İçindekiler

İlk.....	11
Reyon	17
İmparatorluk Özel Kalem Müdürlüğü'nün Dikkatine.....	23
Giriş - Gelişme - Çıkış.....	25
Gasp	33
Dünyanın İlk Klon Devlet Başkanı ve İç Burkan Dramı	39
Defa	47
Cihaz	51
Lisan-ı Münasip.....	57
Maddi Haller Cetveli.....	61
Fortuna.....	63
Sonra	69
Mekik	79
Uykuda Büyüme.....	85
Siyaset Akademisi 12. Dönem Sözlü Sınavı.....	89
Erythroxyton Coca	95
09:32.....	99
Cehennemde Bir Gün	109
Coplum.....	111
Doğmadan Önce Mutlaka Yapılması Gereken 10 Şey.....	115
Gem	119
Kaldırım Mahkûmu.....	127
Mahşerin Dört Atlısından Biri Olan "Ölüm"ün Atını Çalıp Kaçan İki Delinin Son Sözleri.....	135

Toplum İnşası ve Mühendisliğinde Bir Yalıtım Malzemesi Olarak İnsan Eti Kullanımına İlişkin Kılavuz.....	143
Triyaloglar	149
Üst Düzey Yazışmalar	153
İsimsiz	161
Sürdürülebilir Kötülüğün Temel Şartları	163
Hava	167
Bir Kinyas ve Kayra Öyküsü	173
Şey	189
Açıkçası Seni Tam Olarak Hatırlamıyorum.....	193
Zerre	199
Safkan İnsan.....	203

İlk

Büyük demir kapının içindeki küçük demir kapı açıldı ve Demir, ıslahevine girdi. Karşısına çıkan her kapıda dura dura yürüdü. Bu arada, dört gardiyan, beş koridor, yedi pencere ve bir avlu gördü. Önünde durduğu son kapıyı, gardiyan anahtarı değil, kendi eli açtı. İslahevinin, “sınıf” denilen odasındaydı.

Bir masa, bir tahta, bir harita, bir duvar saati, dört duvar, bir cetvel, biri kırmızı dört tebeşir, ikisi katil beş çocuk karşıladı Demir’i. Katiller dahil hepsi ayakta. Demir gülümsedi. Zorla da olsa...

“Merhaba çocuklar.”

Çocuklar oturdu.

“Aslında bugün ders yapmayacağız.”

Çocuklar kalktı.

“Oturun, oturun, ders yapmayacağız dedikse... Bugün biraz konuşalım, diyorum.”

Çocuklar oturdu. Katillerden biri ayakta kaldı.

“Ne konuşacağız hoca?”

“Bilmem” dedi Demir, “Otur bakalım, buluruz bir şey...”

Demir, çift camlı pencereden avluya baktı. Ama bakışları, çift camın arasındaki tel örgüde kaldı. Daha ileriye gidemedi. Gidebilseydi, avluya düşen ilk kar tanelerini görebilirdi. Yorgundu. Gözeneklerinden hâlâ bir önceki gecenin alkolü çıkıyordu. Cekeyinin iç cebinden bir kâğıt mendil çekip alını sildi. Mendilin üzerinde, geceyi sabah ettiği barın adı vardı. Yumruğunda buruşturup cebine attı. O kadar istemişti müdürden ama sınıfa hâlâ bir çöp tenekesi alınmamıştı.

“Efendim...”

“Hadi, konuşalım, diyorsun hoca... Ne konuşacaksak!”

Demir, ağzı yeni kapanmış Sefo’ya baktı. 15 yaşındaydı. Babasını öldürmemiş ama sağ kulağını koparmıştı. Neden mi?.. Kimin umurunda!

“Tamam” dedi Demir. Sonra da gidip yerine oturdu. Sınıftaki tek masanın ardındaki sandalyeye. Alnı yeniden ıslanmış, ancak mendili kalmamıştı. Saçını tarar gibi yapıp sağ avucunu silecek olarak kullandı. O an aklına, ıslahevi öğretmenliği semineri geldi. O zamanlar da terini silecek mendil bulamazdı. O zamanlar da kadehleri saymazdı. Seminer günleri. Karşısına dikilen her konuşmacının ağzını “vicdan” kelimesiyle açtığı, o hiçbir boka yaramayan seminer ve günleri.

“Peki... Mesela kim anlatacak şimdi, vicdanın ne demek olduğunu?”

Gazi el kaldırdı.

“Söyle.”

“Vicdan, hocam, uyutmaz adamı, döndürür böyle, yatakta.”

Diğerleri güldü. Gazi’nin adı, doğuştan değil, doğumundan geliyordu. Annesi olacak kadının bacaklarının arasından bir türlü çıkamamıştı. Doğumu öyle bir savaştı ki, babası adını Gazi koymuştu. Doğumu öyle bir savaştı ki, annesi şehit düştü. Daha cepheden çıkalı on üç gün olmuştu ki, Gazi kendini başka kadınların bacaklarının arasında bulmuştu. Ve o aralardan da çıkamamıştı bir türlü. Gazi, tabii ki, doğuştan topaldı ve tecavüzden yatıyordu. Kaç yaşındaydı?.. Kimin umurunda!

“Gülmeyin, doğru söylüyor arkadaşınız” dedi ıslahevi öğretmeni. “Başka?”

Sefo, elini kaldırmadan girdi konuya.

“Bir de Vicdan diye bir karı vardı bizim orada. Ne karıydı.”

Diğerleri güldü.

“Şımarmanın hemen” dedi Demir.

“Öyle deme hoca” diye diretti Sefo. “Millet birbirini kesti o Vicdan karısı yüzünden.”

“İyi anladık, kes... Sen ne diyorsun Nedret? Nedir vicdan?”

Nedret, altı çocuğun en büyüğü, katillerin en irisiydi. Sol bileğine, sağ elindeki kalemle bir şimşek kazıyordu. Başını kaldırıp Demir’e baktı ve konuştu. Yağmur gibi.

“Vicdan dediğin, sızlar, hoca. Ama bende sızlamaz. Şimdi tutsam seni şurada, dayasam bunu gırtlığına, isyan desem, sen de çoluğum çocuğum var, yapma desen, sızlamaz mesela benim vicdanım.”

Diğerleri güldü.

“Ne zaman sızlar peki?” diye sordu Demir

“Bilmem... Belki de hiç sızlamaz” deyip şimşeğine döndü Nedret.

“Anlaşıldı” dedi Demir. “Böyle olmayacak... Çıkarın kâğıtları. Kompozisyon yazacaksınız. Başlık: Vicdan nedir?”

Çocuklar uğuldu.

“Kes sesini! Bakmayın suratıma hadi.”

Kâğıtlar hışırdadı.

Feri 12 yaşındaydı ve 27 eve girip 27 bilgisayar çalmıştı. Ama son işinde bir aptallık edip bilgisayarı açıp kurcalamamıştı. İşte o zaman görmüştü “Evrenin Dışına Yolculuk” adlı öyküyü. Evine girdiği kadın, çocuk öyküleri yazarıydı ve işinde o kadar iyiydi ki, Feri yarım kalmış “Evrenin Dışına Yolculuk” un sonunu öğrenmek için yanıp tutuşmuştu. Kavrulduğuyla kalmış olan Feri, bir aptallık daha edip kadını aramış, bilgisayar karşılığında öykünün sonunu öğrenme pazarlığı yapınca da köpek gibi enselenmişti. Öykünün sonunu öğrenebildi mi?.. Kimin umurunda!

Feri de önündeki kâğıda bir şeyler karalamaya başlayınca, geriye sadece Çoban kaldı. Hiçbir şey yapmayan, sınıfa girdiğinden beri gözlerini öğretmenden ayırmamış olan ve Demir’in bir türlü cesaret edip de göz göze gelemediği Çoban.

“Ben size söyleyeyim mi, vicdan nedir?”

Diğerleri Çoban’a, Demir önüne baktı.

“Söyleyeyim mi hoca?”

Demir kalkıp sınıfın kapısına doğru yürümek için bir adım attı ama Çoban daha hızlıydı. Kravatından yakaladığı gibi duvara yasladı Demir’i. Çocuklar dondu. Öğretmen ağzını bile açmadı. Ne gardiyanı çağırmak ne de nefes almak için. Karşı koyacak hali yoktu. Hiçbir zaman olmamıştı.

Çoban, başını çevirip bağırdı sınıfa.

“Hoca ne istedi benden, biliyor musunuz? Geçen derste, geldi yanıma, bir kâğıt verdi. Üstünde bir adres. Ne bu, dedim. İçeride, dedi, kim varsa, temizlenecek dedi. Hafta içi, gündüz girilecek dedi. Saat tam dörtte.”

Demir, son gücüyle Çoban’ı itip uzaklaşmak istedi ama duvar mıknaş gibiydi. Çoban burnunu Demir’inkine değdirip konuştu.

“Şimdi ne yapacağız, biliyor musun Demir Hoca? Şuna bakacağız.”

Şuna, dediği, duvardaki beyaz kadranlı saatti.

“Sonra da bekleyeceğiz.”

Saat 15.47’ydi.

“Çünkü o adrese bugün girilecek anladın mı?”

Demir’in gözleri doluyor, gözbebekleri titriyor ve bütün bunları çok sessizce yapıyordu. O kadar sessizce ki, ne dediği bile anlaşılmıyordu.

“Anladın mı, dedim” diye fısıldadı Çoban. Öğretmenin yüzünün tam ortasına.

Sonra da, tek adımda çekilip bıraktı Demir’in yakasını. Buruşmuştu Demir. Gömleği, ceketini, kravatı, her şeyi. Bir mahkûm gibi geçip oturdu sandalyesine.

Yeni öğretmen artık Çoban’dı. Sırtını Demir’e, yüzünü çocuklara dönmüş, konuşuyordu.

“Bakın, bunu sizin için yapıyorum ha! Vicdanlı olduğum için! Bu herifin işi görülecek. Ama bak, bu sınıftan çıkarsa bu mesele, yakarım! Kimse bilmeyecek! Ama sonra ne olacak? Söyleyeyim: Ne istersek, o olacak! Bu herif, biz ne istersek yapacak! Telefon mu lazım, tak getirecek! Ne istiyorsak sokacak bu herif içeri. Çaktınız mı?”

Demir kalkacak oldu ama Çoban hâlâ en hızlı olandı.

“Nereye?”

“İstemiyorum!” dedi Demir. “Vazgeçtim! Bırak beni!”

“Hadi lan!” dedi Çoban. “Otur oturduğun yerde!”

O an... İşte o an, yarı dikilmiş bir halde, Demir bir hesap yaptı. Aklının son kalanıyla. Ve oturdu, oturduğu yere.

Beklediler. Ve beklediler. Bir cinayetin işlenmesini beklediler. İslahevinden on iki durak ötede, Çoban’ın ağabeyi Merzif’in bir eve girip, içeride kim varsa, onu temizlemesini beklediler. Kompozisyon yazmadılar, duvardaki saate baktılar. Önce 15.52 oldu, sonra 15.57.

16.00’da, Çoban, “Geçmiş olsun hoca!” dedi.

Nedret sordu:

“Kimi vurdurdun hoca?”

Çoban karıştı:

“Karıştıрма, bizi ilgilendirmez. Biz işimize bakalım.”

Sonra şöyle bir etrafına baktı. Aralarından en küçük olan Feri’ydi. Güldü.

“Lan Feri, söyle bakalım, ne istiyorsun hocadan? Hadi, ilk senin hakkın!”

Feri heyecanlandı.

“Abi, ne bileyim, ne desem... Abi, dur, buldum! Abi, yılbaşı ya bugün. On ikiyi görelim de öyle yatalım bu gece.”

Artık hiçbir şey hissetmeyen Demir’deydi konuşma sırası. Sesi, bir hafta önce, üzerine bir adres yazıp verdiği kâğıt kadar beyazdı.

“Müdüre söylerim ama dinlemez ki beni...”

“Başka bir şey iste!” dedi Çoban.

Ferî'nin gözleri, çift camlı pencerede, avluya kireç gibi dökülen kardaydı.

“Çıkarşın o zaman dışarı, kar oynayalım avluda!”

Çoban, Demir'e baktı. Demir, buruşuk neyi varsa, iki eliyle düzeltip sınıftan çıktı. Duvardaki saat, 16.12'yi gösteriyordu ki, kapı aralandı ve arasından Demir'in sesi geçti.

“Müdür, tamam dedi, hadi.”

O gün ikisi katil beş çocuk, ıslahevinin avlusunda düşe kalka karla oynadı. Ders saati bitene kadar, tam kırk dakika. Üşüdükçe titreyen öğretmenlerinin gözetiminde, birbirlerine kartopu atan mahkûm çocukları, bütün ıslahevi kıskandı. Hatta dünyanın bütün ıslahevlerindeki bütün çocuklar... Hepsi kıskandı. Ne de olsa, tarihte, şantajla kartopu oynamış ilk insanlar onlardı.

Peki, Demir kimi öldürttü?.. Kimin umurunda!

Kar İzleri Örttü, der. İlknur Özdemir,
Kırmızı Kedi Yayınevi, 2012

Reyon

KADIN: Efendim?

ADAM: Ne?

KADIN: Ne dedin, duymadım.

ADAM: Bir şey demedim.

KADIN: Dedin, duydum.

ADAM: Yoo, hiçbir şey demedim.

KADIN: Demin bir şey söyledin.

ADAM: Sana öyle gelmiş.

KADIN: Ne dedin?

ADAM: Bir de sesler mi duymaya başladın artık?

KADIN: Ne demek "bir de"?

ADAM: Tamam, neyse!

KADIN: Hep böyle yapıyorsun!

ADAM: Ne yapıyorum?

KADIN: Bir şey söylüyorsun, sonra da hiçbir şey demedim, diyorsun.

ADAM: Yok öyle bir şey.

KADIN: Var! Ağzının içinde bir şeyler geveliyorsun, sonra da herhalde pişman oluyorsun o an söylediğinden, ben sorunca da, "Bir şey demedim" diyorsun.

ADAM: Saçmalama!

KADIN: Ne söyleyeceksen söyle! Söyle de rahatla! İçinden konuşma! Benimle konuş!

ADAM: Konuşuyorum ya!

KADIN: Eskiden hiç böyle yapmazdın! Ne düşünürsen söylerdin!

ADAM: Şimdi de söylüyorum.

KADIN: Hayır, şimdi, önce söyleyecek gibi oluyorsun, sonra vazgeçiyorsun!.. Korkma, söyle!

ADAM: Neden korkayım ya? Senden mi korkacağım?

KADIN: Benden değil, söyleyeceğin şeyden korkuyorsun!

ADAM: Girdin hayal dünyasına yine!

KADIN: Yine mi?

ADAM: Neyse, tamam, boş ver.

KADIN: Bak, işte bunu diyorum! “Neyse, boş ver” diye biter mi bir konuşma! Ne bileyim, mesela bir Birleşmiş Milletler toplantısında falan olsak şimdi, “Neyse, tamam!” diye mi bitireceksin?

ADAM: Bence bütün o toplantılar öyle bitiyor zaten.

KADIN: Lisede münazara yapan çocuklar var ya, onlar bile daha cesur senden!

ADAM: Ne münazarası ya!

KADIN: O çocuklar bile başladıkları bir cümleyi mutlaka bitirir! Neyse söylemek istedikleri, söylerler! Üstelik onları hiç de ilgilendirmeyen konular hakkındadır, o tartışmalar! Kötü alışkanlıklar eğitimle mi yasaklarla mı yok edilir, gibi abuk sabuk konulardır mesela! Ve aslında o çocukların hiç de umurunda değildir! Yine de deli gibi konuşurlar! Ama sen, hayatının en önemli konusunu, “Neyse, boş ver!” diye kapatıyorsun!

ADAM: Neymiş ki hayatımın en önemli konusu?

KADIN: Ben! Biz! Demin bana söylemekten vazgeçtiğin neyse, o!.. Evet, seni dinliyorum! Ne dedin demin?

ADAM: Seni geberteceğim.

KADIN: Efendim?

ADAM: Söyledim işte!

KADIN: Duyamadım ama!

Bu hikâyeyi kimseye anlatmadım. Kayra'ya bile anlatmadım. Ne o sordu ne ben söyledim. İşlediğim ilk cinayet hakkında hiç konuşmadım. Tek kelime bile etmedim. Ama Kayra hep konuştu. Oysa gerek yoktu. Çünkü yanındaydım. O yaşlı adamı öldürdüğünde oradaydım. Kayra

ilk cinayetini bir yastıkla işledi. 93 yaşında felçli bir adamdı. Ama felçli olması yetmedi. Kayra uyumasını bekledi. Kayra, 93 yaşında, felçli bir adamı uykusunda boğarak öldürdü. Sonra dönüp bana baktı. "Hiçbir şey hissetmedim" dedi. "Hiçbir şey hissetmiyorum" dedi. "Hiçbir şey hissetmeyeceğim" dedi. Ve o eski köy evinden çıkıp Abidjan'da bir bara gittik. Karşılıklı oturup birer flag istedik. O an soracak sandım. Çünkü söz vermiştik birbirimize. Afrika'daki ilk ayımızda ikimiz de birer cinayet işleyecektik. Kinyas ve Kayra katil olacaktı. Böylece asla dönemeyecektik evlerimize.

Derz, Hakan Günday'ın çeşitli mecralarda yayımlanmış öyküleri ile *Anakara Seyir Defteri* adlı fanzininden sayfaları bir araya getirdi. İyi okumalar, iyi seyirler!

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-6843-78-3

9 786256 843783

Doğan
Kitap